

Instelling tijdelijke gebieden met beperkingen ten behoeve van de oefening Frisian Flag 2018

29 maart 2018
Nr. MLA/029/2018

De Minister van Defensie,

Handelende in overeenstemming met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelezen het verzoek van de commandant van de vliegbasis Leeuwarden;

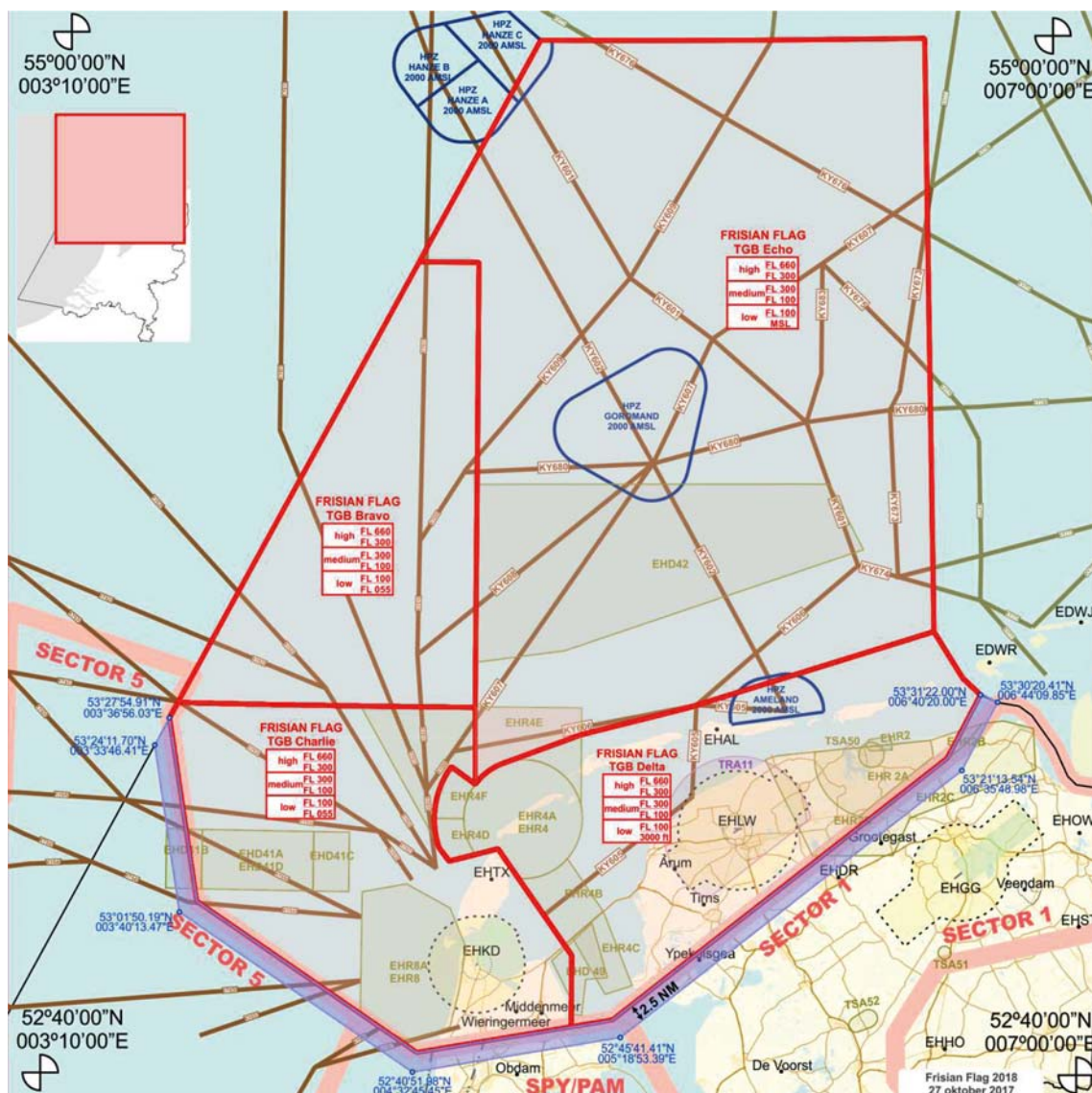
Gelet op artikel 9 van het Besluit luchtverkeer 2014;

Besluit:

Artikel 1

- Ten behoeve van de oefening Frisian Flag 2018 worden als oefengebied de volgende tijdelijke gebieden met beperkingen (TGB's) aangewezen, te noemen TGB Bravo, TGB Charlie, TGB Delta en TGB Echo. De binnen de begrenzing van de TGB's Delta en Echo gelegen "Helicopter Main Routes" (HMR's) KY601, KY602, KY606, KY607, KY608, KY609, KY673, KY674, KY675, KY676, KY678, KY680 en KY683 zijn uitgezonderd van het TGB Delta en het TGB Echo met een horizontale afstand van twee (2) nautische mijlen aan weerszijden van de HMR tot een hoogte van 3000 voet AMSL. Ook de "Helicopter Protected Zone (HPZ) GOROMAND" is uitgezonderd binnen de laterale begrenzingen van het TGB Echo vanaf zeeniveau tot een hoogte van 3000 voet AMSL.
- De TGB's, genoemd in het eerste lid, worden begrensd door de volgende coördinaten en hoogten:
TGB Bravo (low, medium en high):
van 54°30'00.00"N 004°32'09.45"E naar 54°30'00.00"N 004°46'00.00"E, naar 53°30'00.00"N 004°46'00.00"E, naar 53°30'00.00"N 003°38'44.30"E en terug naar 54°30'00.00"N 004°32'09.45"E, Bravo low van FL 55 tot FL 100, Bravo medium van FL 100 tot FL 300 en Bravo high van FL 300 tot FL 660 (zie figuur);
TGB Charlie (low, medium en high):
van 53°30'00.00"N 003°38'44.30"E naar 53°30'00.00"N 004°46'00.00"E, naar 53°19'39.51"N 004°46'10.31"E, naar 53°21'58.90"N 004°40'44.58"E, vanaf dit punt in een cirkelboog met een straal van twaalf (12) nautische mijlen met als middelpunt 53°15'00.00"N 004°57'00.00"E tegen de wijzers van de klok naar 53°11'06.00"N 004°38'07.51"E, naar 53°09'17.00"N 004°40'28.00"E, naar 53°11'00.00"N 004°51'24.00"E, naar 52°56'45.00"N 005°08'00.00"E, naar 52°47'06.73"N 005°08'00.00"E, naar 52°43'30.00"N 004°33'40.00"E, naar 53°03'20.00"N 003°44'00.00"E, naar 53°27'54.91"N 003°36'56.03"E en terug naar 53°30'00.00"N 003°38'44.30"E, Charlie low van FL 055 tot FL 100, Charlie medium van FL 100 tot FL 300 en Charlie high van FL 300 tot FL 660 (zie figuur);
TGB Delta (low, medium en high):
van 53°40'00.00"N 006°30'00.00"E naar 53°33'38.00"N 006°36'24.00"E, naar 53°31'22.00"N 006°40'20.00"E, naar 53°22'53.67"N 006°32'35.08"E, naar 52°48'02.89"N 005°17'10.78"E, naar 52°47'06.73"N 005°08'00.00"E, naar 52°56'45.00"N 005°08'00.00"E, naar 53°11'00.00"N 004°51'24.00"E, naar 53°09'17.00"N 004°40'28.00"E, naar 53°11'06.00"N 004°38'07.51"E, vanaf dit punt in een cirkelboog met een straal van twaalf (12) nautische mijlen met als middelpunt 53°15'00.00"N 004°57'00.00"E met de wijzers van de klok naar 53°21'58.90"N 004°40'44.58"E, naar 53°19'39.51"N 004°46'10.31"E, vanaf dit punt in een cirkelboog met een straal van acht (8) nautische mijlen met als middelpunt 53°15'00.00"N 004°57'00.00"E met de wijzers van de klok naar 53°22'29.07"N 004°52'20.47"E, naar 53°26'24.00"N 005°10'00.00"E, naar 53°30'00.00"N 005°34'00.00"E en terug naar 53°40'00.00"N 006°30'00.00"E, Delta low van 3000 voet AMSL tot FL 100, Delta medium van FL 100 tot FL 300 en Delta high van FL 300 tot FL 660 (zie figuur);
TGB Echo (low, medium en high):
van 55°00'00.00"N 005°00'00.00"E naar 55°00'00.00"N 006°30'00.00"E, naar 53°40'00.00"N 006°30'00.00"E, naar 53°30'00.00"N 005°34'00.00"E, naar 53°26'24.00"N 005°10'00.00"E, naar 53°22'29.07"N 004°52'20.47"E, vanaf dit punt in een cirkelboog met een straal van acht (8) nautische mijlen met als middelpunt 53°15'00.00"N 004°57'00.00"E tegen de wijzers van de klok naar 53°19'39.51"N 004°46'10.31"E, naar 53°30'00.00"N 004°46'00.00"E, naar 54°30'00.00"N 004°46'00.00"E, naar 54°30'00.00"N 004°32'09.45"E en terug naar 55°00'00.00"N 005°00'00.00"E,

Echo low van zeeniveau tot FL 100, Echo medium van FL 100 tot FL 300 en Echo high van FL 300 tot FL 660 (zie figuur).

Figuur: TGB's Frisian Flag 2018

- De TGB's, genoemd in het eerste lid, worden ingesteld op de hieronder genoemde dagen en tijdstippen:
TGB Bravo (low, medium en high), TGB Charlie (low, medium en high), TGB Delta (low, medium en high) en TGB Echo (low, medium en high)
dinsdag 10 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
woensdag 11 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
donderdag 19 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
TGB Bravo (low, medium en high), TGB Charlie (low en medium), TGB Delta (low en medium) en TGB Echo (low, medium en high)
maandag 9 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
donderdag 12 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
vrijdag 13 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
maandag 16 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
dinsdag 17 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
woensdag 18 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur en van 13:30 tot 16:00 uur lokale tijd;
vrijdag 20 april 2018 van 9:30 tot 12:00 uur lokale tijd.

Artikel 2

Voor het gebruik van de in artikel 1, eerste lid, genoemde TGB's gelden de volgende regels:

- a. het uitvoeren van andere dan bij de oefening betrokken vluchten in de in artikel 1, eerste lid, genoemde TGB's is niet toegestaan, met uitzondering van gecoördineerde vluchten door luchtvaartuigen die vooraf toestemming hebben gekregen van Control and Reporting Centre (CRC) Bandbox FA; in het geval van civiele luchtvaartuigen door tussenkomst van de supervisor van MilATCC Schiphol;
- b. CRC Bandbox FA geeft toestemming aan deelnemende gezagvoerders om de TGB's binnen te vliegen;
- c. binnen de TGB's maken de deelnemende gezagvoerders gebruik van een SSR-transponder met mode S of de modes 3A en C;
- d. binnen de TGB's Charlie en Delta is het aan eenheden van het AOCS NM LGL en marine-eenheden met een Air Control-capaciteit toegestaan control te verlenen;
- e. binnen de TGB's Bravo en Echo is het aan eenheden van het NAVO M&G toegestaan control te verlenen aan de deelnemende eenheden; tot de NAVO M&G-eenheden behoren: AOCS NM LGL, de Duitse CRC's Loneship/Sunrise/RedHawk, NAVO E3A/D/F-vliegtuigen en marine-eenheden met een Air Control-capaciteit;
- f. binnen de TGB's is het aan NAVO M&G-eenheden toegestaan om Loose Advisory Control Service te verlenen conform STANAG 1183 en STANAG 3993 – AAP-49;
- g. CRC Bandbox draagt zorg voor het melden van activiteiten in de TGB's aan MUAC en MilATCC Schiphol ten minste vijf (5) minuten voor actueel gebruik; de supervisor van MilATCC Schiphol draagt zorg voor het melden van activiteiten in de TGB's aan Amsterdam ACC ten minste vijf (5) minuten voor actueel gebruik; de activering van TGB Delta wordt daarnaast doorgegeven aan Eelde ATC ten minste vijf (5) minuten voor actueel gebruik; indien niet aan Amsterdam ACC, Eelde ATC en MUAC is gemeld dat de genoemde gebieden actief zijn, gelden de gebruiksregels, verwoord in de respectieve Letters of Agreement (LoA's); het deactiveren van de TGB's wordt na het beëindigen van de activiteiten aan vermelde instanties gemeld;
- h. tot het moment van activering blijven de separatieafspraken, opgenomen in de diverse LoA's (met MUAC, Schiphol Approach, Eelde ATC en Amsterdam ACC) van kracht; na activering geldt voor de begrenzing van de TGB's dat het aan de oefening deelnemend luchtverkeer tot tweeëneenhalve (2,5) nautische mijlen van de aangegeven begrenzing mag opereren en dat civiel verkeer eveneens een buffer van tweeëneenhalve (2,5) nautische mijlen tot de rand van het betrokken TGB hanteert, zodat een separatie van vijf (5) nautische mijlen is gegarandeerd; uitgezonderd is de zuidelijke begrenzing (shaded area) van de TGB's Charlie en Delta boven FL 195, waar geldt dat aan de oefening deelnemend luchtverkeer tot vijf (5) nautische mijlen van de aangegeven begrenzing mag opereren en dat civiel verkeer, dat wordt gecontroleerd door sectoren van MUAC, een buffer van nul (0) nautische mijlen tot de rand van het betrokken TGB hanteert, zodat eveneens een separatie van vijf (5) nautische mijlen is gegarandeerd;
- i. in afwijking van artikel 5, aanhef en onderdelen a en b, van de Regeling minimum VFR vlieghoogten en VFR-vluchten buiten de daglichtperiode voor militaire vliegtuigen en helikopters geldt binnen het TGB Echo een minimum VFR-vlieghoogte van 1500 voet AMSL tot vier (4) nautische mijlen uit de Noordzeekustlijn.

Artikel 3

1. Onverminderd artikel 2 mogen niet aan de oefening deelnemende luchtvaartuigen om operationele redenen de TGB's kruisen of voor andere doeleinden gebruiken na onderling overleg tussen CRC Bandbox FA en de supervisor van MilATCC Schiphol.
2. Ten behoeve van parachutespringactiviteiten op de locaties Texel en Ameland bestaat de mogelijkheid van het activeren van een springkolom (met een straal van twee (2) nautische mijlen en een hoogte van maximaal 10.000 voet AMSL) alleen na contact te hebben opgenomen met de supervisor van MilATCC Schiphol. De supervisor van MilATCC Schiphol vraagt toestemming aan CRC Bandbox FA en indien de activiteiten in de TGB's niet conflicteren met de springkolommen, wordt aan de vliegtuigen ten behoeve van het parachutespringen op en vanaf de genoemde locaties toestemming verleend om van de springkolommen gebruik te maken.

Artikel 4

Handelen in strijd met artikel 2, eerste lid, onderdeel a, bezien in samenhang met artikel 3 van deze beschikking is een strafbaar feit.

Artikel 5

Deze beschikking treedt in werking met ingang van 9 april 2018 en vervalt met ingang van 21 april 2018.

Deze beschikking zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst en zal tevens bekend worden gemaakt door middel van een NOTAM.

*De Minister van Defensie,
voor deze:
De Directeur Militaire Luchtvaart Autoriteit,
J.P. Apon,
Kolonel*

Tegen deze beschikking kunnen belanghebbenden op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), binnen 6 weken na de dag waarop deze beschikking is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de Minister van Defensie, Dienstencentrum Juridische Dienstverlening, ter attentie van de Commissie advisering bezwaarschriften Defensie, Postbus 90004, 3509 AA Utrecht. Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener; de dagtekening; een omschrijving van de beschikking waartegen het bezwaar is gericht; de gronden van het bezwaar. Indien onverwijld de spoed dat vereist, is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de president van de rechtbank die bevoegd is. In dat geval is griffierecht verschuldigd. Voorwaarde is dat een bezwaarschrift is ingediend.

TOELICHTING

De vliegers van de Koninklijke Luchtmacht en bondgenootschappelijke luchtstrijdkrachten dienen te worden getraind in het vliegen in grote samenwerkingsverbanden. De oefening Frisian Flag 2018 is één van de mogelijkheden om dit grootschalige optreden te trainen. Tijdens Frisian Flag 2018 voeren grote aantallen vliegtuigen van verschillende typen complexe scenario's uit. Het is in het kader van de vliegveiligheid niet wenselijk dat er een mix ontstaat van militaire vliegtuigen in een gesimuleerd gevecht en civiel luchtverkeer. Om deze reden worden gedeeltes van het vluchtinformatiegebied Amsterdam ten behoeve van de bijzondere luchtverkeersactiviteit aangewezen als tijdelijk gebied met beperkingen (TGB). De TGB's zijn verdeeld in drie afzonderlijk te activeren lagen, te weten low, medium en high. De activeringslaag low loopt van de ondergrens van het TGB tot FL 100, medium van FL 100 tot FL 300 en high van FL 300 tot FL 660.

Binnen de laterale begrenzingen van de TGB's is een aantal boorplatforms gelegen. Teneinde de bevoorrading van de boorplatforms in het oefengebied te accommoderen zijn de Helicopter Main Routes en de Helicopter Protected Zone als vermeld uitgezonderd.

Het is mogelijk dat gedurende de omschreven tijden militair luchtverkeer om operationele redenen de TGB's moet kruisen of gebruiken voor andere doeleinden. Om deze reden is bepaald dat het kan worden toegestaan met niet deelnemende luchtvaartuigen de TGB's te kruisen dan wel te gebruiken na onderling overleg. Onder deze in artikel 3 omschreven uitzonderingsclausule kunnen ook parachutespringactiviteiten op de locaties Texel en Ameland, waar mogelijk en afhankelijk van weersomstandigheden en het oefenscenario, worden geacommodeerd in een kolom met een straal van twee (2) nautische mijlen rondom het betrokken vliegveld met een hoogte van maximaal 10.000 voet AMSL.